

Передплата

на «РУСЛАНА» вноситься:
 в Австрії:
 на цілий рік 20 кор.
 на пів року 10 кор!
 на чверть року 5 кор.
 на місяць 1.70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
 або 86 франків
 на пів року 8 рублів
 або 18 франків
 Поодинокі числа по 16 сот.

РУСЛАНИ

«Виреш ми очі і душу ми виреш; а не возьмеш милості і віри не возьмемо,
 бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
 тричі на тиждень і руских свят
 1/2 год. по полудні.
 Редакція, адміністрація і
 експедиція «Руслана» під ч. і.
 Т. Домбровського (Хорунжини). Екс-
 педиція місцева в Агенції Со-
 коловського в пасажі Гавсмана.
 Рукописи звертає ся лише
 на попереднє застереження. —
 Рекламні неопечатані вільні
 від порта. — Оголошення зви-
 чайні приймають ся по ціні
 20 с. від строчки, а в «Над-
 слани» 40 с. від строчки. По-
 дати і приватні дописи по
 3/4 с. від строчки.

Брехнею світ перейде, та назад не верне ся.

(На адресу Gazet-и Narodow-oї, Dziennik-a і Słow-a polsk-oro, N. Reform-и і інших польських дневників).

(X) Сю народну приповідку руску повинні би все мати на тямці польські дневники, скільки раз їм доведеть ся писати про руску справу. Їм здає ся, що руску справу, можна збути перед світом або гробовим мовчанем, або коли вже се не йде, коли она мимо гробової мовчанки польского дневникарства таки перед широким світом дає знак своєї житненности, тоді намагають ся сі дневники всякими брехливими вістями і в свою публику легковірну, а також і в ширший світ вмоти, що або сеї справи зовсім нема, або що її викликають якісь загорілі ворохобники і она не має ніякої основи в народі, та що всякі домаганя Русинів є неоправдані. Пригадуємо між иншим, що з почином нового року шкільного Słowo polskie а за ним всі польські дневники пустили в світ брехню, що в станиславській гімназії є лише 5% рускої молодіжи, отже нема для кого основувати там руску гімназію, отже вставлений на ту ціль міністерством просвіти в державнім бюджеті на 1903 кредит є безпредметовий і непотрібний. Сю безличну байку, видуману всепольским органом повторила знов 11. вересня N. Reforma, пишучи про видану в Кракові брошуру п. з. «Polacy i Rusini», що нібито показало ся, що gimnazjum ruskiego w Stanisławowie zakładać nie było dla kogo і що се лише рускі агітатори висувують такі домаганя для агітаційних політичних цілей, бо культурної потреби такої руский нарід нібито не відчуває!

Колиб сі дневники були переняті європейскою приличністю і засягнули інформації хочби в радї шк. кр., наколи не хотіли вірити вістям, поданим в руских дневниках про вписи до I кл. гімн. в Станиславові, то були-б впевнили ся про свою брехливість і дізнали-б ся, що більш 60 учеників Русинів прийнято до I кл. в Станиславові, отже число більш як достаточне для відкриття I кл. з рускою викладною мовою. Та мимо всего того Gazeta Narodowa, пишучи про переповненє польських гімназій, пустила в світ нову брехню, що в руских гімназіях такого переповнення нема, отже й нема потреби відкривати руску гімназію в Станиславові. (Сю відомість якийсь «прихильний» Русинам кореспондент сейчас пустив до віденьского Vaterland-y!). Тимчасом якби Gazeta Narodowa післала свого редактора до ради шк. кр. по інформацію (а сеж у Львові легко зробити!), то дізнала-б ся, що по руских гімназіях у Львові, Перемишлі, Тернополі і Коломиї, майже кожда кляса висшої гімназії має кляси рівнорядні, а в низших клясах навіть по дві рівнорядні (а, б, в), що академічна гімназія так переповнена, що з неї можна-б зробити дві численні гімназії.

Се очевидно польским повністам не

на руку, бо доси они все торочили світові байку про недостачу руских учеників в руских школах, а ще непримійше в тій хвилі, коли цісар в розмові з п. Барвінським висказав ся, що в соймі повинно бути тепер прихильніше успосібленє для заснованя рускої гімназії в Станиславові, позаяк і новий намісник і маршалок і Відень є за тим.

Отже Gazeta Narodowa в своїй правдомовности заперечила навіть сю вість про розмову цісаря з п. Барвінським, подану Przedświt-ом, а якийсь прихильник Русинів сейчас зателеграфував се до віденьского Zeit-y.

Нині однак, коли є телеграфи, телефони і такі інші річи, не вспе польське дневникарство обрехати світ, бо сей світ вже інформує ся і з інших жерел про відносини в Галичині і прийде хіба до переконаня, що вістям подаваним таким дневникарством вірити годі. Сим способом рускої справи ані не убає ся, ані не усуне ся з дневного порядку і можемо запевнити, що брехнею нині навіть світ не перейде, як може здає ся польському дневникарству, а про поворот вже й не гадати!

Свято в Полтаві.

При відчитуваню привітних адрес та телеграмів дали нам першєство, галицким делегатам, як заграничним гостям. Цікавість цілого амфітеатру звернула ся на наш гурток, що засів в першій і другій ряді крісел зараз перед естрадою. А до цікавості прилучали ся ще і якась непевність і ожиданє чогось надзвичайного, бож звісно було вже від п'ятниці, що міністерство внутрішних справ заборонило відчитуваня адресів на українській мові, та аж описля губернатора, а зглядно віцегубернатор на предствленє голови Трегубова згодив ся допустити до відчитаня галицких адресів, які в тій цілі казав собі предложити. Але що адреси були зрадаговані вельми осторожно, хотяй горячо та промовляючо до української душі, то губернаторська цензура заквестіонувала тільки в адресі редакції Літературно-наукового Вістника кінцевий оклик: «Ще не вмерла Україна!», замість чого відчитано: «Ще не вмерла українська Русь!»

Перший з галицких делегатів виступив посол Романчук на естраду. Зняла ся ціла хуртовина оплесків. Розклонюючи ся на всі сторони вийшов пос. Романчук на катедру, що була уставлена на підвишеню побіч просцевівої льожки городского голови. З противолежної льожки губернатора, де сидів і сивий як голуб єпископ Іларіон, звернули ся льорнетки з цікавостю на поважного галицкого делегата. Амфітеатр ще довго не давав прийти до слова галицкому гостеві, наче любуючись самою єго присутністю, єго самим видом. Коли притишило ся, пос. Романчук відчитав адресу тов-а «Просвіти», яка звучить:

«Братя Полтавці! Сердечна подяка Вам, що поставленєм памятника віддали належну честь мужеві, котрий визволив нашу літературу з

800-літних пут церковно-славянщини а відтак ще й польщини та дав почин новій українсько-рускій літературі народній. Література для нас щось далеко більше як для інших народів, се нині майже єдиний об'яв всего нашого культурного житя..

«Галицкі Русини беруть живу участь в нинішнім світлім празнику народнім. Твори Котляревського мають для нас і спеціальне значінє: они перед сімдесятьма роками причинили ся до розбудженя нового літературного руху серед нас, до нашого духового розвою і народної просвіти, і коли ми нині плакаємо спільну нам з Вами народну мову, коли через ню бистрійше ширить ся просвіта межи нашим народом, коли рідна наша мова змогла розвинути ся так, що звайшла приступ до шкіл, навіть до найвисших, до урядів, судів і тіл репрезентацийних, то в великій часті завдячуємо се Вашому але не менше і нашому Іванові Котляревському.

«Товариство Просвіта, що має своєю метою «просвіту і піднесенє добробиту руского народу» в Галичині, зі своїми 28 філіями і 1300 читальнями витає також щирим привітом всіх зібраних на святі відселення памятника Іванові Котляревському і кличе: Незабутна вічна память родоначальникови нової українсько-рускої літератури і народної просвіти!»

Не стану описувати вражіня тої адреси на українську публику, яке проявило ся не тільки в грімких, неумовкаючих оплесках і окликах «Слава! Слава Галичанам!», але і в тихих словах, які ми завважали в зриніці неодного, а в яких мішали ся і радість і туга і жалє..

Другий виступив делегат тов-а ім. Шевченка проф. Студинський та мусів знов довго чекати, заким успокоїв ся амфітеатр. Відтак вийшов на катедру і став відчитувати адресу. Безперечно ся адреса зробила найбільше вражінє, а то завдяки поетичній апострофі, яку проф. Студинський виголосив з памяти в середині адреси. Сама адреса звучить:

«Українсько-руске Наукове Товариство імени Шевченка засилає свій щирий привіт на свято отвореня памятника Івана Котляревського — се знаменне свято української літератури і українського слова, що своєю силою злучило розсіпані й нашіл винародовлені часті українського народа і вливши в них почутє своєї єдності, відтворило історичну традицію та подвигнуло до праці коло національного відродженя». Тут перервав бесідник читанє і промовив в ось яким зміслі: «Коли орли учать літати своїх молодих, так звертають їх до сонця, щоби за єго ясним світлом підносили ся як найвисше, буяли як найсвобідніше. Так і ви, українські орли і орлиці, глядїть на ясне і тепле, хоть далеке сонце нашого ідеалу, злітайте до него та вчїть ваших дітїй туда линути, як справжні орли правди і свободи». — Сю поетичну апострофу прийняла публика з великим одушевленєм, аплявдуючи через довгу хвилю, а і відтак часто згадувано і навязувано в розмовах та бесїдах до того прирівнаня «орлів сонця», «орлів правди і свободи». Дальше читав бесідник вже адресу, яка кінчить ся ось як: «Ми згуртовані коло національної наукової й літературно-культурної роботи в Товаристві імени Шевченка, витаємо земляків зібраних на се свято в імя національно-української ідеї й кличемо: «Успіху й поступу невпинного в другім столїтї відродженої української літератури!»

Третій виступив др. Грушкевич і відчитав коротку адресу тов-а ім. Котляревського, а відтак ред. Лопатинський адресу «Сокола», опісля дир. Губчак від театральної дружини, др. Евг. Левницький від стрийських товариств, др. Кульчицький від коломийських товариств, академик п. Сімович вельми гарячу адресу від буковинської молодіжи, а нарешті літерат Василь Стефанік адресу від Літературно-наукового Вістника, яка звучить:

«Редакция Літературно-Наукового Вістника у Львові засилає свій щирий привіт землякам зібраним на велике свято відкриття пам'ятника батькови новій українській літературі. Признаючи в Івані Котляревському першого талановитого поета, що промовив рідним українським словом і на українським ґрунті сполучив європейські поступові ідеї з національними українськими традиціями, бачимо в тім власне заоруку його великої популярності, його історичне значіння. Простуючи шляхом, який зазначив Котляревський, а який протерли його наступники, ми в тім почуттю солідарності з кращими синами України і з чільними сіячами людського поступу знаходимо непохитну віру, що діло розпочате Котляревським не вмере, не загине і кличемо з повної груди: Ще не вмерла Україна!»

Сей виступ Галичан був кульмінаційною точкою довгого вечера. Українці чули промовляючих закордонних не братів, як після казали, але такі власних людей, себе самих, бож тою самою байдюю, в якій столітній розділ і кордон не зміг виробити жадних ріжниць. Они набрали певности і віри в ті звістки, що ось мала Галичина виборота для української мови пошану і право горожанства в уряді і в школі, в церкві і законодавчих тілах, в літературі і науці, в публичнім житті і в салоні. Се одушевляло, розпалювало публику, уносило її в країну красних надій, оптимістичнішого настрою. Горіли очі, плескали долоні, а невгомно було чути оклики: «Слава!» «Ще не вмерла Україна!» «Слава!»

Характеристичним було, що також один з російських Українців прийшов до слова, іменно п. Немолуцький, який зголосився до президії як делегат з Буковини від Хотиня. Іменно бесарабську губернію називають також Буковиною і тому ради сеї ідентичности назви президія допустила его промову. П. Немолуцький в пламенній бесіді виповів завіт нашої народної ідеї і одушевляв собою публику тим більше, що промовляв до неї без макуляра, живим словом, і з власним гарячим запалом.

Опісля прийшла черга на тукравівх делегатів. Наші галицькі делегати, як вже було зазначено в горі, віддалилися додому, а остали тільки оба редактори зі свого дивникарського

обов'язку. В імені харківського університету виступив проф. Сумцов і відчитав довженну адресу по російськи. Взагалі деякі російські адреси були такі обемні, як цілі розправи, а зовсім лишно занималися діяльністю і значінням Котляревського, про що вже доволі було сказано аж в трех відчитках сего вечера. Тому ся частина вечера вичала монотонно, навіть скучно так, що ніхто навіть не слухав відчитуваних тихше чи голосніше, а переважно одностайно цілого ряду адрес. Для памяти наводимо всі по черзі: Після проф. Сумцова виступили делегати міста Київ, відтак міста Харкова і Чернигова з головою Рудневою на чолі; делегат міста Одеси п. Климович, з Кременчуга, делегат з міста Лубни, який закінчив свою гарну адресу українською пословицею: Не вважай на врожай, — сій жито, хліб буде! — вкінці від міста Миргорода. Далше ішли адреси від земств а іменно: від чернігівського губернского земства; від харківського губернского і від харківського уїздного земства; від чернігівського уїздного земства (п. Штраг); від полтавського уїздного і від полтавського губернского земства. Нарешті ішли адреси заведень і товариств, а іменно прислали своїх делегатів: Полтавський кадетський корпус; Slavansky club у Празі; Київське історичне общество Нестора; харківське археологічне общество; полтавський кружок любителів фізико-математичних наук(!); Чернігівська учена архівна комісія; Харківське общество грамотности; нежинська городська дума.

Тепер виступив на мовницю делегат «Чернігівського музикально-драматичного кружка» звісний письменник п. Коцюбинський і почав відчитувати свою адресу по українськи. Радісна дрож і тиша неловности перелетіли через салю. Очи всіх звертали ся то на губернаторську льюжу, то на президуючого городского голову. Якесь два війскові достойники, що сиділи при посадничім столі на сцені, встали і хотіли вийти, але врівши, що все довкола захонує ся спокійно а і губернатор сидить далше в льюжі, вернули на свої місця. Сам прелегент зачав відчитувати очевидячки зденерований трохи поквално і легко дрожащим голосом. Але незабаром відзискав певність і з его уст пошла донесло, як струя животворного жерела, чиста українська мова. Увага всіх від офіціальних личностей звернула ся і скупилася до змісту адреси. А адреса в спокійнім та щирім тоні згадувала про нашу бувальщину та закривала до будуччини. Оплескувано її одушевлено і окликувано демонстративно. Коли скінчило ся читане, губернаторська льюжа опорожнилася ся, а разом віддалилися і згадані вже дві офіціально-правительственні особи від посадничого стола.

Тут треба висказати признаня голові п. Трегубови, що він оцінюючи ситуацію, дав вислухати до кінця гарної, української адреси і не перериваючи її, дав час охолонути тій гарячій атмосфері, яка могла би була довести до вибуху. Аж коли після п. Коцюбинського виступила на естраду п-на Алексієвська і в імені чернігівського драматичного товариства почала відчитувати адресу по українськи, президуючий голова звинувинив ся, що в виду міністерського заказу не є в можности допустити до відчитування адрес на українській мові. Хоть і як в делікатній формі був висказаний сей наказ, всеж він був наказом і обидою для української мови. Тож зірвала ся печувана буря на галеріях і на цілій салі, а серед громового крику було чути лиш одно: «Просим читати далше!»

Довго дзвонив президиальний дзвінок, заки голова міг промовити кілька слів, в яких заапловав до присутніх, щоб не мішали гарного свята, а заразом заявив, що не є в можности відступити від даного ему з гори приказу. Але наново зірвав ся ще загальніший гомін і крик з протестами та завзивами, щоб розходити ся. Публика підняла ся грімляно з місць, а з сотоку грудий підносив ся зичний протест.

Тоді виступив харківський адвокат п. Міхновський і звертаючи ся до салі, відозвав ся по українськи: Утишіть ся, панове, щоб я міг висказати тим панам, чого ми бажаємо і задля чого ми покидаємо салю на нинішнім торжестві Котляревського. І стало тихо на салі, а п. Міхновський, звертаючись до городской управи в «урядовій мові» зложив менше-більше таку заяву: «Маю припоручене відчитати тут українську адресу, але ви отсе зборонюєте се. Я такого закона не знаю і коли заборона походить від міністра, то він не має права до сего. Тому прошу пановного голосу о відпись протоколу сего засідання, щоб я міг внести жалобу до сенату. А тепер я не можу ані читати инакше мови адреси, ані оставити вам її, бо інтенцією тих, що мене делегували, було, щоб она була відчитана прилюдно, а не пішла незаметно до архіву. Тому я можу пожертвувати вам хіба саму папку (з тим передав бесідник окладнику адреси президії), а саму адресу беру назад!» Голова п. Трегубов взяв власноручно окладнику і зложив її до гурту інших адресів.

Публика нагородила п. Міхновського живими оплесками і спішачи ся, немов щоби зазначити свою одностайність, тиснула ся до виходових дверей. На естраду виступали дождивші свої черги українські делегати, яких було ще кільканайцять і складали свої адреси, заявляючи, що в виду заборони они зрікають ся читання своїх адрес на «урядовій мові», однак складають

Краєвий архів

актів ґродських і земських у Львові.

(Інформацій для наших істориків)¹⁾

подав

Богдан Барвіньский.

Вступ.

В сім місци хочу подати деякі інформації для наших істориків, передовсім молодших-початкуючих, а також для тих, що може вже де-що й писали і друкували, однак не знають зовсім, як дуже помічними стали-б для них студії в «краєвім архіві актів ґродських і земських» (т. зв. Бернардинськ) у Львові. Будучи від р. 1901—1903 аплікантом в згаданім архіві, я мав добру нагоду перекопатись близьше, які неціненні матеріяли для рускої історії містять в собі сей архів, а як мало з него користають приватні особи. Та про те, які там цінні матеріяли, може й хто небудь перекопатись, взявши до рук видавництво, в яких поміщено велике число документів із сего архіву. Маю тут на думці видавані краєвим Виділом «Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej polskiej z archiwum t. zw. bernardynskiego we Lwowie»²⁾ і «Жерело до історії України-

Руси»¹⁾ видаваних Науковим Товариством імені Шевченка.

З приватних осіб (Русинів) користають із згаданого архіву проф. Грушевський та проф. Стефан Томашівський, які подавали й подають від часу до часу документи з бернардинського архіву в «Записках Н. Тов. ім. Ш.» Також я в часі мого урядового занятя в сім архіві зібрав значне число матеріялів, які в своїм часі будуть оголошені друком.³⁾ Давніше користав з сего архіву лише пок. проф. Целевич до «Історії Скиту Манявського» і «Опришків».

Хто хоче працювати в сім архіві, мусить внести подане до Виділу краєвого (дати треба стемпель за І К) і зазначити, що робить се в цілях наукових. Найлучше внести подане на руки «Dyrekcji kraj. Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie» (в забудованю оо. Бернардинів), яка сейчас пересилає подане краєвому Виділові «z porażciem ze względu na wygażony cel». В поданю треба подати також свою адресу, щоб знали, де мають позволене доручити. Звичайно дає Виділ кр. позволене на 3 місяці, пів року, але по впливі сего часу можна просити директора архіву проф. Бальцера, щоб позволив ще далше працювати,

стри з облят львівських актів, XI—XVII найстарші судові записки. Невдоваї вийде XVIII т., має ще вийти XIX і XX, на яких, як зачуваю, закінчить ся се видавництво.

¹⁾ Від р. 1895 доси I—V і VII т.

²⁾ Недавно оголосив я з сего друком один документ в «Руслані» за р. 1903, ч. 176 і один в «Записках Н. тов. ім. Шевченка», т. 54.

а сей в своїй ввічливості просьбі ніколи не відмовляє¹⁾.

Література архіву.

Щоби пізнати, які роди матеріялів містять в собі бернардинський архів, треба передовсім побачити згадані в горі видавництва. Крім сего треба перестудіювати невеличку літературу сего архіву. Важніше з сего подаю тут:

Dudik: «Archive im Königreich Galizien i Lodomerien». (Archiv f. öster. Gesch. Wien 1878, т. 39; відбитка Wien 1867).

Линиченко: «Архивы в Галиції» (відбитка з «Киевской Старини» 1888, т. 22. і 23; Київ 1889).

Се однак можна собі дарувати, а перестудіювати треба доконче невеличку брошурку проф. Бальцера: «Kancelarye i akta grodzkie w wieku XVIII»²⁾

Дуже помічною при читаню актів може бути брошулка Новіцкого: «Справочный словарь юридических терминов древняго актоваго языка юго-западной России»³⁾

(Дальше буде).

¹⁾ Для сторін відчинений архів цілий рік від 9—1 год. рано, крім неділь і свят латинських.

²⁾ Відбитка з «Przewodnika naukowego i literackiego», Львів 1882, с. 1—54. Тут вичислено всі категорії книг, які містять ся в згаданім архіві.

³⁾ Відбитка з «Киевскихъ унив. Извѣстій» 1871. р.

¹⁾ Нераз запитували мене молодші товариші-історики про сей архів, тож я тепер вважаю відповідним, подати її інформації до публичної відомости.

²⁾ Від р. 1—63 видано доси I—XVII т.; I—IX т. містять документи in extenso, X т. пере-

Іх до городского архіву на вічну пам'ятку українського свята в честь Котляревського. Посладалши адреси і сі делегати оставляли скоро салю так, що в виду пустих лавок голова бачив себе спонуканим закінчити торжественне засідане, сконстатувавши тільки, що крім відчитаних і відданих адресів надійшло ще коло 1000 привітних писем, адресів і телеграмів так з російської, як і з австрійської України, яких задля спізненої пори не будуть відчитувати а заховують в городскім архіві як дорогу пам'ятку для Полтави.

(Дальше буде).

Краєвий сойм.

При кінці вчерашнього засідання сойму ввіс Є. Митрополит Шептицький інтерпеляцію до намісника в справі Станіславської гімназії.

Інтерпеляція звучить:

Шкільна комісія полагаджуючи внесене Виділу краєвого що-до заснованя рускої гімназії в Станіславові, предложила під днем 7. липня 1903 ч. 1456 Соймови до ухвали внесене, щоби справу заснованя рускої гімназії в Станіславові порішив мериторично аж тоді, коли буде вказане достаточне число руских сил учительських. Від часу сего рішеня минуло більше як один рік і нинішній фактичний стан річи вказує таке число руских сил учительських занятих при польских і німецьких гімназіях в Галичині а до уділюваня науки в рускім язичі кваліфікованих, що ними не лиш одна, але більше число руских гімназій могло би бути обсаджене, а що урядове стверджене сеї обставини з огляду на актуальність мотивів внесена шкільної комісії єсть рішаче — підписані просять: ГЕ. намісник яко предсідатель ц. к. ради шкільної краєвої зволить на основі урядово сконстатованого стану річи заявити і до відомости Сойму подати число сил учительських до уділюваня науки в язичі рускім спосібних а в теперішню пору при гімназіях і реальних школах польских і німецьких в Галичині занятих. (Інтерпеляцію підписали митроп. Андрей Шептицький, еп. Константан Чехович, пралат Фаціявич і всі рускі послы, окрім Мандичевского).

На нинішнім засіданню відчитано між иншими інтерпеляції пос. о. Богачевского в справі невідповідного стяганя податків в долиньскім повіті і в справі увільненя від служби урядників Русинів в рускі свята.

Широка дискусія розвинула ся над внесеним комісії в справі інтерпеляцій п. Олесницького і двог других інтерпеляцій що-до задержаня воєнків на 4. рік служби. Комісія внесла, аби вівзвати правительство, щоби оно властивою дорогою усувало причини задержаня воєнків в службі понад приписаний час. По дискусії внесене комісії ухвалено.

Сумною вісттю ділимо ся з нашими Вп. читачами: Буковинський соловій, поет і композитор

о. Ізидор Воробкевич

упокоїв ся сеї ночі в Чернівцях. Похорони відбудуть ся в понеділок о год. 2. попол.

Вічна пам'ятя незабутньому Покійникови та пером Єму земля, яну Він так сердечно любив та оспівував єї красу в своїх чудових піснях.

Новинки.

— Календар. В неділю: руско-кат. Созонта; рим.-кат. Евстахія. — В понеділок: руско-кат. Роджество Пр. Богородиці; рим.-кат. Матей аюст. — В вторник: руско-кат. Йоакима і

Анни; рим.-кат. Маврикія. — В середу: руско-кат. Минодори, Митродори; рим.-кат. Теклі діви.

— **Висший інститут музичний** буде поміщений в каменци при ул. Трибунальській ч. 6. І. пов. Винаймлений льокаль складає ся з 5 просторих комнат з освітленем газавим і новим умебльованем. Торжественне посвячене нового льокалю і отворене року шкільного відбуде ся в перших днях жовтня.

Висшє учеників відбувають ся до першого жовтня щоденно в комнатах «Львівського Боя» від 5—6. попол., в неділі і рускі свята від 11—12. переднод.

— **Niezrozumiale pismo.** В справі п. І. Пелецького, того нещасливого чоловіка, що ді тав судово ухвалу в рускій мові, а не міг єї ані сам прочитати, ані найти між численним кругом своїх знайомих у Львові (бо п. П. є купцем) такого вельми ученого чоловіка, що умів би се писмо прочитати — запала судово ухвала як ми се предвиджуралі, в якій поучено п. Пелецького, що єя «незрозуміла мова» є мовою рускою, що проте суд видаючи ухвалу в такій мові краєвій, в якій поданє сторони було внесене, не є обов'язаний служити другій стороні за товмача. Впрочим сю ухвалу видав висший суд краєвий. Поданє п. Пелецького звернено проте без успіху.

— **Посол Василь Яворський** з причини скликаня ради державної відклакує оповіщенє свої звіти посольскі в Рогатині, Бережанах і Підгайцях на пізнійше.

— **З Тернополя доносять:** Руска гімназія в Тернополі перенесена сего року з старого повзутського будинку до відновленого дому, де містилася ся реальна школа. В гімназії отворено тепер VI-у класу.

— **7.000 осіб без даху і хліба** остало в Золочеві по оводнім пожарі. Три чверти міста 600 домів, а 1.500 будинків загалом знищив огонь протягом менше як одной доби. Такого пожару не було від часу, коли вигоріло місто Стрий. Огонь вибух о год. четверть на 6. при ул. Львівській в домі, де находить ся склад нафти і робітня ковдер, але причини огню доси не знати. Довкола сего дому стояли низькі спорохнавілі жидівські домики і одна іскра могла їх обернути в купу попелу. Тож майже рівночасно з першим домом почали горіти єусідні хати на праву і на ліво, бо вихор крутив огнем на всі сторони. Огонь посував ся в напрямі ринку і в глибину ул. Львівської. Про який небудь ратунок годі було й думати. Хто жив, утікав на ринок, а порожні доми один по другим вибухали стовпами чорного диму з червоними огненними язиками. Не минуло й пів години, як горів весь ринок і всі доми по обох сторонах улиці Львівської. Тріскучі дранці в домів несені вітром розширили огонь на рівнобіжну до ул. Львівської улицю Глинянську і довгою стяжкою почали горіти доми по обох боках сеї улиці на просторі близько чотирох кілометрів. Ратунок був виключений. Не було води, а до того мешканці тої дільниці були так стрівожені грозою нещастя, що не вміли і не мали впрочім часу ратувати домів. Вій-ко не могло також нести поміч цивілям, бо боронили касарні і магазини лежать побіч дільниці палаючої морем огню. Пожар, так сказати-б, пущено самомає на село, бо справді вигоріло при згаданих улицах все далеко-далеко аж до чистого поля. Остали лишє при ул. Глинянській два домки, що чудом виїшли ціло. Огнева сторожа міска, залізнична і сасівська, а описла львівська ратувала тимчасом другу сторону ринку заатаковану пожаром, аби не допустити огню в противну сторону міста. Дві каменіці Роскопфа і Рогатина спинили справді повині, поломіни а надто успокоїв ся воздух. Та заки се стало ся, пожарна сторожа могла по другій стороні міста на Львівскім і Глинянскім передмістї гасити лишє останки недопалених бальків і стін, бо проче все вже перед тим вигоріло, або ще стояло в огні, так, що ніяка сила не могла би була придавити сего моря огню. Ще сеї ночі (на суботу) догаряли стодоли зі збіжем і соломою.

В часі огню діяли ся потрясаючі сцени. Якась жидівка кидала ся кілька разів до горючої хати, аби ратувати дещо з середини. Вкинці здержано єї шалену за руку, але вирвала ся, скочила ще раз до стін і більше не виїшла. Крім неї згоріло ще шість осіб, яких не можна навіть півзвати. Зі страху померло двоє людей. Два хора-сухитниця, коли єї виношено із шпиталю, сконала на руках, а якийсь жид помер на ринку раженний апоплексією. Число людских жертв, здає ся, буде більше, бо богато людий не може віднайти своїх рідних.

Загалом згоріло до 600 домів, а між ними дві церкви, руский парохіяльний дім і дім сотрудника, суд і прокураторія, шпиталь загальний і жидівский та касарня скарбової сторожи. Огонь дісткув найбільше населене жидів і міщан. Шкоду обчислюють на яких 5 мільонів корон. На місце пожару прибув в ночі намісник гр. Потоцький і ранком виїхав до Львова, висилаючи звідє 10.000 К запомоги для погорільців. Приїхав також директор почт п. Сеферович і розділив 500 К запомоги між погорільних почтовців. Іспектор шпиталів др. Стелля Савіцький приїхав

вишукати льокаль на приміщенє хорих зі шпиталю, бо директор шпиталю др. Ярош з напруженя при ратовано хорих понав в горячку і лежить хорий. Між погорільцями панує нечувана нужда, бо такої сили людий без приюту нігде ні помістити, ні чим перехарчувати. Місто віднесло ся телеграфічно з просьбою до цїсарської канцелярії о поміч.

— **Огонь в Монастирських** вибух в четвер о 1. год. пополудни на Старім містї і в наслідок сильного вітру обняв західну, полудневу і північну часть місточка, а через ріку Коропець перекинув ся до села Фільварки. В Монастирських згоріло до 300 домів переважно жидівских, а в Фільварках погоріло до 100 господарів. Між иншим згоріло руске приходство, а церков сильно ушкоджена. Шкода виносить понад мільон корон. 3.000 осіб остало без даху. В згарищах найдено шість трупів, 5 в Монастирських, а 1 в Фільварках. В поміч погорільцям прийшло місто Бучач і вислало в пятницю 1.200 бохонців хліба, а повітова рада уділила 500 К запомоги.

— **Огонь в Вільшаниці** коло Тисмениці знищив дня 10. с. м. 12 селянських загород, вартости до 14.000 К. При огні відзначив ся п. Касків, командант тисменицької жандармерії, виратувавши з огню двоє дітий.

— **Пятнистий тиф в Галичині.** В часі від 8. до 14. вересня стверджено 44 нових случаев пятнистого тифу в отсих повітах: Бохня 1 случай, Доброміль (Грабовиця) 3, Городенка (Гарасимів) 1, Ярослав (Сониця) 9, Камінка (Ясениця пільна) 11, Ясениця руска 1, Нівець 4) 16, Н. Торг (Лопушна) 1, Станіславів (Опришівці) 3, Побереже 5) 8, Стрий (Сленковате) 3, Турка (Багновате) 2.

— **Крадіж мобілізаційних плянів.** З Станіславова доносять: Вчєра рано викрито в тутешній команді дивізії крадіж плянів мобілізаційних. Они спочивали в великій дубовій скрині, яка стояла в канцелярії. Команда дивізії містилася ся на другім поверсі 2-поверхової каменіці Рундермана при ул. Собіського. На першій поверсі були инші війскові канцелярії. Крадіжки доконано в часі маневрів, коли в канцелярії нікого не було. Печатка на дверях канцелярії була ціла, коли по маневрах отворено двері. Крадіж замічено аж в канцелярії. Стеля в однім місці мала великий отвір, яким вліз злодій і шпігун. В скрині був також великий отвір верчений, через який вибрано з середини плянів мобілізацій, а до того провали також дві книжочки каси щадничої і кількасот корон зложених там на переховок через маневри. Здає ся, що книжочки і гроші украдено на то лишє, аби політичний крадежи надати ціху звичайної крадіжкі грошній.

— **Нова фундація для руских ремісників.** Львівске Тов. ремісничє «Зоря» одержало на днях таке писмо: Фундатор під іменем «Незнаваний» зложив в касу руского народного Інститута «Народний Дім» у Львові відповідний капітал, від котрого щорічні відсотки в сумі 300 (триста) корон, належить виплачувати Товариству «Зоря» для запомоги одного челядника, який хоче стати майстром. Подаючи се до відомости світлого Товариства, заявляємо, що перші купони від зложеного капіталу єуть платні дня 31. н. ст. грудня 1903. р. і тому згадана сума припадаюча на ті купони в висоті 150 корон, буде Інститутскою касою Хвальному Товариству «Зоря» у Львові за відповідним поквитованем виплачена. Дальші же виплати будуть відбувати ся в будучности правильно по 150 корон з днем 30. н. ст. червня і з днем 31. н. ст. грудня кожного року. Від Управляючого Совіта руского народного Інститута «Народний Дім» Львів, дня 8. н. ст. вересня 1903. р. Предсідатель: *Др. Йосиф Делькевич*

— **Нещасні пригоди.** В середу коло 6. год. вечером при пересуваню вагонів в Грінфельда в Станіславові, дістав ся 20-літний робітник Михайло Петраш так нещасливо межє два вози, що они роздавили єму цілу грудну клітку і він на місці погіб. — У Фельштині, старосамбірського повіта, направлювано оводі дім тамошнього селянина Томи Гуньки. В наслідок неосторожности майстра Івана Конечного дім завалив ся і убив жінку Гуньки, Аяну. — Дня 8. с. м. влетів в Коропци, золочівського повіта, до бубна молодільний Вол. Ляйхт, схилиючи ся неосторожно по капелюх, що був упав до машини. Нещасний погіб на місці.

— **Червеній у Львові.** Вчєра вечером привезено з Бродів до Львова Йосифа Червенія, який в спілці з Радзевичом і Вершхолком зарізав у Львові Оранжеву і Шпінерівну. Червеній, як звісно, утік до Росії, де єго спіймала російська жандармерія і передержала в Кременци понад два місяці.

— **Російські жида бунтують ся.** У вчерашній новинці під сим заголовком має бути в 4. стрічці: «могілівської губернії, яка граничить на полудне з кївською губернією». Місто Гомель лежить на північ від Чернигова.

Телеграми

з дня 19. вересня.

Відень. Німецький цесар Вільгельм приїхав тут о 1/2 10 год. рано. На двірці привітали его цесар Франц Йосиф, архикнязі і двірські достойники, почім цесар Вільгельм поїхав до Бургу, витаний по дорозі ентузіастичними окликами. Вечером о 6. год. був цесар Вільгельм на галевім обіді у нашого цесаря, при чім внесено з обох сторін сердечні тости. По обіді оба цесарі були на галевім представленю в надвірній опері.

Будапешт. Тутешна преса опозиційна остро виступає проти деяких зворотів в «приказі до армії» і накликає послів, аби не ухвалили рекрутів, та визнає до несплаченя податків.

Царгород. З монастирського віляету доносять, що в борбі коло Огрида згинуло 200 Македонців разом зі своїм провідником.

Відень. Кружить ту чутка, що межі Туреччиною а Болгарією пороблено перші кроки воєнні.

Надіслане.

Спеціаліст недуг горла і грудий

Др. ЕВГЕН ОЗАРКЕВИЧ

довголітній лікар клінічний і заведена лічничого в Щавниці, ординує постійно у Львові, ул. Корняків ч. 1, II пов. (Народний Дім).

11(78-?)

ФІЗИКАЛЬНО-ДИЄТИЧНА ЛІЧНИЦЯ

д-ра Тарнавського

в Косові (за Коломиєю), ст. зел. Заболотів отворена до кінця жовтня.

66 (7-10)

Здібних агентів за високою провізисю і дієтими глудає першорядне Товариство, яке провадить інтереси (гуртовні товари) в цілій Австро-Угорщині. Оферти вносити на адресу: Budapest. Hauptpost. Postfach Nr. 21. 64(8-10)

Ц. к. упр. гал. акц.

Банк Гіпотечний

Відділ депозитовий

приймає вклади і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до переходу паперів вартисні і дає на них завдатки.

Крім того впроваджено подібно як в інституціях заграничних т. зв.

Депозити сховкові (Safe Deposits)

За оплатою 50 до 70 корон річно, депозитар дістає в сталеній касі папирний сховок до виключного ужитку і під власним ключем, де безпечно і дискретно переховувати може своє майно або важкі документи.

Під тим зглядом поробив Банк гіпотечний як найдогідніши заряджена.

Приписи дотично того рода депозитів одержати можна безплатно у відділі депозитовім.

Гамбург-Новий Йорк Гамбург-Галіфанс (Канада)

Відізди кораблів два рази на тиждень. Про відізди до Галіфанс повідомить ся в належитім часі. Осінній план скорих і почтових пароходів:

16. вересня	Мольтке
18. "	Патріція
23. "	Фірт Бізмарк
25. "	Фаніція
28. "	Дайтшлянд
30. "	Бліхер
2. жовтня	Преторія
7. "	Августа Вікторія
9. "	Граф Вальдерзе
16. "	Палація
23. "	Мольтке
30. "	Пенсильванія
31. "	Дайтшлянд
4. листопада	Августа Вікторія
6. "	Патріція
13. "	Бліхер
20. "	Преторія
27. "	Граф Вальдерзе
4. грудня	Мольтке
11. "	Дайтшлянд
11. "	Пенсильванія
18. "	Патріція
25. "	Бліхер

По всякі інформації, як ціни переїзду, дорогу, належить звертати ся до нашої державно-концес онованої фірми, котра на всякі запитаня у всіх мовах дає точні відповиди.

З поважанем

65(3-17)

Фальк і С-ка

Falck & Co. Hamburg, Brandsende 23a.

Неустаюча Гіперпродукція

Ще більше одних в застрашючих до неї відносинах естуючий слабий попит

Полекші в сплатах після умови

При плаченю готівкою 3% опушту

Повної готівки не вимагає ся

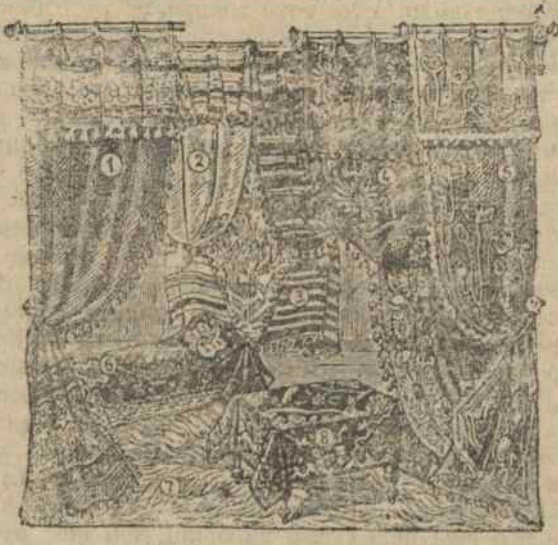
Полекші в сплатах після умови

вагромадили в численних фабриках і на ринках ведичезі, що їх ціни так упали, що лиш незвичайно дешево можна вже набути доброї якості дивани, портієри, хідники, ками, столи і ліжка, ноци, ковдри, лінолеум, церати і різні предмети декорацийні і люксові, як також бізну мужеску і жіночу та інші потрібні артикули, а то тим легше повинно бути для ВПов. Пана набуване таких річий, бо ВПов. Пана може собі сплату вигідно розложити.

Наша загально звісна, а головню в Галічній почестю знапа фірма, яка привала собі яко засаду пр дивати і портієри добрі бо без конкуренції низьких цінах, привала собі

також систему і поклик: „повної готівки не вимагає ся“ і „полекші в сплатах можливі“.

В світ за сим даємо наші товари на кредит всім П. Т. Урядникам державним і приватним без різниці стану і рангі, як також всім иншим особам приватним, добре ситуованим, котрі не хочуть або не можуть потрібні їм товари закуповувати за готівку і признаємо їм полекші в частинних сплатах, які можуть після умови бути розложен на місяці або кварталі, причім з притиском визначуємо, що при продажі на кредит рішучо ціни товарів не вліщуємо.

Портієри штука кор. 1-30, 2, 3, і висше.

Хідники метр по 30, 50 70 сот. і висше.

Дивани кімнатні 200/300 по кор. 11, 14, 18 і висше.

Фіранки коронкові пара кор. 2-50, 4, 6 і висше.

Кількасот решток хідника по цінах казочних.

Дивани церковні і перед вітвари в великім виборі

Дивани стінні 110/200 по кор. 6, 8, 10 і висше.

Коци флявеллові 150/200 по кор. 4, 6, 8 і висше.

Капи на стіл по кор. 3-50, 5, 7 і висше.

Диванки перед ліжка по кор. 1-40, 2, 3 і висше.

Капи на ліжка по кор. 4, 6, 8 і висше.

Лінолеум і церати в великім виборі.

Наші низькі ціни викликають сензацію

Наші низькі ціни викликають сензацію

Крім тих висше наведених, поручаємо головню наш богато досмотраний склад знаменитих родів портієр, фіранок, хідників, церат, лінолеуму, ками, столи, ліжка, ноци, ковдри, лінолеум, церати і різні предмети декорацийні і люксові, як також бізну мужеску і жіночу та інші потрібні артикули, а то тим легше повинно бути для ВПов. Пана набуване таких річий, бо ВПов. Пана може собі сплату вигідно розложити.

Жадуючи кредиту, хочеш о туба вперед нас устно або писемно повідомити, на які товари рефлектует ся, та в якій спосіб дотична квота має бути сплачена. В цілі доконалія потрібного закупна, просимо ласкаво звернути ся до нас лично, а коли мешкає ся поза Львовом а приїзд до нас не буде вигідний, просимо ласкаво звернути ся до нас жистовно.

За надісланем почтової марки на 10 сот шлемо на жадане наш богато досмотраний циник диванів, портієр, фіранок, хідників, церат, лінолеум, нагортан на столи, накривал на столи і ліжка, коци до подорожжя, ковдер, кап на ліжка, на столи, макатів і як взагалі всяких артикулів декорацийних Великий асорт правдивих персних і орієнтальних диванів по цінах без конкуренції низьких.

Листи і замовленя належить адресувати:

Товаровий Дім „Au Louvre“ у Львові, ул. Сикстуска 6. (Пасаж Гавсмана).

63(3-19)